

ΚΗΡΥΞ 2/9/1961

ΣΤΑ ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΑ ΤΟΥ Ο ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ

Της κ. ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΟΘΟΥΛΑΚΗ

Β' (Τελευταίον)
Και πραγματικά. Η Βιάννος με τὰ δεκατρία της χωριά και τὶς ἑνδεκα κοινότητες της, ἔγινε ὀλοκαύτωμα ἀπὸ τὶς χιτληρικὲς ὀρδές. Κι' ἔκαψαν καὶ τὴν Ἄνω καὶ τὴν Κάτω Βιάννον, πού ἀριθμοῦν μαζί περὶ τὶς 2.350 κατοίκους. Καὶ τὸν Χάνδρο καὶ τὸν Συκολόγο καὶ τὸ Κεφαλοδρόσι καὶ τὸ Λουτράκι, ἀπ' οἷπου ἀντικρίζεις βιγλάτορα τὰ «Χαράκια τοῦ Δερβίση», ἀπ' ἐκεῖ πού γκρεμοστοκιάστηκε στὰ βράβρα τους ἡ «Πρώτη Ἀγάπη» τοῦ Κονδυλάκη, σὰν τὴν Στέλλα Βιολάντη, ἀπὸ τὸν «Κάκκινο Βράχο» τοῦ Ξενοπούλου.

Αὐτὴ εἶναι ἡ Βιάννος, πού συνορεύει με τὴν Ἱεράπετρα καὶ με τὶς ἐπαρχίες τοῦ Μονοφατίου

καὶ τῆς Πεδιάδος. Ἄλλὰ κόψε καὶ ξανσκόψε, τὴν κουτσούρεψαν ὀλότεια. Ἐπὶ Ἐνετοκρατίας, μαζί με ἄλλα πενηνταπέντε χωριά καὶ τὸ Λασιθί, ἀποτελοῦσε τὴν περιοχή τοῦ Ρίζου ἢ Ριζόκαστρου τοῦ Μπελδεντέρε. Ἄλλὰ τὸ 1867, ἕστερα ἀπὸ τὶς ἀλλεπάλληλες καταστροφές πού ὑπέστη στοὺς ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνες, τὴν διχοτόμησαν. Καὶ ὑπῆρχη, ἡ μισὴ στὸ Μονοφάτι καὶ ἡ ἄλλη μισὴ στὴν ἐπαρχία Βιάννου, πού ἀνομάσθηκε γιὰ ἓνα μικρὸ διάστημα Ἀρκαδία, ἀπὸ τὴν ὀνόμησι Ἱερά Ἐπισκοπή. Καὶ τὸ 1928 δέχθηκε κι' ἄλλο διχοτόμημα: Τὸ ἀνατολικὸ μέρος ὑπῆρχη στὴν Ἱεράπετρα καὶ τὸ ἄλλο, στὸ Ἡράκλειο, ὑπαγόμενο ὁμως, ἐκκλησιαστικὰ, στὴν Ἱερά Ἐπι-

σκοπή Πέτρας.
Ἄλλὰ ἀπὸ πού ξεκινᾷ ἡ ἱστορία τῆς Βιάννου καὶ τοῖς ὀ αἰκιότης της; Τ' ἀρχαιολογικὰ εἰρηρήματα καὶ αἱ ἐπιγραφές πού βρέθηκαν, τὴν τοποθετοῦν στὸ 190—160 π. Χ. Καὶ σὲ μίαν ἄλλη ἐπιγραφή πού βρέθηκε στὴ Γόρτυνα, ἀναφέρεται μεταξὺ τριάντα ἄλλων πόλεων συμμάχων τοῦ Βασιλέως Εὐμένους Β' τοῦ Περγᾶμου τὸ 183 π. Χ. Τὰ νομίσματά της τὴν τοποθετοῦν στὸ 300 π. Χ. Ἡ Βιάννος με ἔδραν Ἐπισκοπῆς, ὑπῆρχη ἴσαμε τὸν ἑνὸς αἰῶνα.

Ἡ ἀρχαία πολιτεία Βιάννος ἢ Βιέννα, ὀφείλει τὴν ὀνομασία της στὸν Κουρήτα Βιέννον ἢ Βιαννὸν πού φέρεται ὡς θεμελιωτῆς της. Στὴν Βιάννον ὑπάρχει θρύλος, πὼς ὁ Χριστὸς περπάτησε στὰ κατοπίτια της. Καὶ ὅτι ἀπ' οἷπου πέρασε ὁ Θεάνθρωπος ξεπήδησαν νεροπηγῆς καὶ ποτάμια, στὰ ὀποῖα ὀφείλει τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους της καὶ τὸν ὀ-

γασμὸ τῆς ἡ φύσης. Παντοῦ ἀπαντιέται τὸ δίγριο με τὸ ἡμεροσφίχτα ἀγκαλιασμένα καὶ συνθέτουν παραδεισιακὰ συμπλέγματα πρασίνου καὶ ἀνθέων, πού ὀροσοποτιζοῦνται ἀπὸ τὸ κίμην μωλαύλακα, τοῦ ὀποῖου τοὺς τοίχους ἐκάλυπτον βρύα καὶ θάμνοι, μεταξὺ τῶν ὀποῖων τὸ νερὸν κατέρρεε με κελουρισμὸν ἀπειρόφωνον», ὀπως μᾶς τὸ περιγράφει στὸν «Πατούχο».

Στέφανος ὁ Βυζόντιος, λέγει ὅτι ἡ πόλις Βιέν, τοῦ νομοῦ Ἱζέρ τῆς Γαλλίας, πού βρίσκεται ἐπὶ τοῦ Ροδανοῦ ποταμοῦ, θειελλιάθηκε ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Βιέν, πού ὀπως λέει ἡ παράδοσις, εἶχεν οἰκοδομηθεῖ ἀπὸ ἀποίκους πού εἶχαν ἔλθει ἀπὸ τὴν Βιένναν τῆς Κρήτης. Καὶ ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῆς γαλατικῆς φυλῆς τῶν Ἀλλοβρόγων, τῶν Βιαννίνων τῆς Κρήτης.

Μιὰ ἄλλη παράδοσις, πού καὶ σῆμερα κυκλοφορεῖ μεταξὺ τῶν κατοίκων, λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν ἀποίκων, ὑπῆρχη καὶ μίση κόρη,

πού λεγόταν Βιάννα. Καὶ φεύγοντας ἀπὸ τὴν Βιένναν τῆς Κρήτης λόγω μεγάλης ἀνομβρίας, ἀναζητήσαν μίαν ἄλλην πατρίδα, παρὰ τὸν Ροδανὸν ποταμὸν. Ἄλλὰ ἡ κόρη ἔπεσε σ' ἓνα χόσμα κι' ἐξαφανιάσθηκε. Κι' ὀταν ἔκτισαν τὴν πόλιν ἔδωκαν τ' ὀνομά της. Καὶ στὴν Πορτογαλίαν καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν Λίμα, ὑπάρχει πόλις Βιάννα, ὀς πρωτεύουσα ὀμωνύμου ἐπαρχίας, πού ἀριθμεῖ 290.000 κατοίκους.

Ἄλλὰ καὶ στὴν Βόρειο Βραζιλίαν, ὑπάρχει πόλις Βιάννα. Καίρὸς νᾶ σταματήσωμε τὸ ξεμᾶχισμα τῶν ἐποχῶν καὶ τὴν ἀναδρομὴ στὰ περασμένα. Ὁ Κονδυλάκης στέκεται σ' ἓνα χῶρο, πού ὀλο καὶ εὐρύνεται, πού ὀλο καὶ ξεμακρῖνει. Δὲν εἶναι ἡ Βιάννος πού τὸν νανοῦρισε καὶ πού σ' αὐτὴν θᾶ γνωρίση τὰ πρῶτα ἐφηβικὰ σκιρτήματα. Εἶναι καὶ τὰ Χανιά. Αὐτὰ κρατοῦν τὸν ἄνδρα, τὸν πολεμιστῆ, αὐτὸν πού ἀγάπησε καὶ ἔπῶθε. Εἶναι καὶ τὸ Ἡράκλειο, πού ἔκλεισε στὰ

σπλάχνα του τὴν ὀστατη πνοή του. Δέονται καὶ γεφυρώνονται σ' ἓναν καθολικὸ χῶρο, οἱ τόποι καὶ οἱ ἐποχές. Καὶ γίνονται παραπέτασμα βουνῶν ὕψηλότερον, πού ἐσχίζετο, σχηματίζον τὸ φαράγγι. Καὶ εἰς τὸ στόμα του δὲν «διεγέλα» ἡ ὀψοφία τοῦ Λιδικοῦ πελάγου, ἀλλὰ ἡ Ἐλλαδικὴ γῆ, πού σπὸ ἀπύθμενο ἀνοιγμὸ τῆς δὲν κοιταχωνιάστηκε καὶ δὲν ἐξαφανιάσθηκε ὁ Κονδυλάκης. Καὶ ὀνομάσθηκε ἀπὸ τὸν Νιρβᾶνα «πατέρας τοῦ χρονογραφῆματος». Εἶκοσι χρόνια, τὸ εἶδε καθημερινά ὡς «Διαβάτης». Καὶ τὸ ἐξέμωσε. Καὶ τὸ ἔκανε λειτούργημα. Καὶ συνεργάτης ἑπτὰ ἐφημερίδων! Μὰ δὲν ὀπερηφανεύθηκε ἡ ψυχὴ του. Ἐμεινε ὁ «δίσκοιλος», με ὀλες τὶς ἀρετὲς τοῦ «Λουκιανοῦ» του. Ἐμεινε ὁ Κρητικὸς, πέθανε σὰν Κρητικὸς κι' ἔγραψε σὰν Κρητικὸς καὶ μόνον.

Μὰ καὶ οἱ Κρητικοί, σὰν Κρητικοί τὸν τιμοῦν.

Δ. ΠΟΘΟΥΛΑΚΗ

ΚΑΙ ἈΛΛΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΟΜΗΝ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Εἰσπράξεις προηγουμένων καταλόγων	δρ. 4.000
Φαρμακευτ. Σύλλ. Χανίων	500
Λύκειον Ἑλληνίδων Χανίων	500
Σύλλογος Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων Χανίων	400
Ἐφημερίς «Κήρυξ»	500
Ἄντ. Μαρῆς δικηγόρος	300
Δημοσθ. Γαγάνης Βιομήχ.	150
Λεων. Ἀλυγιζάκης Ἰατρός	100
Λούλα Σλάουερ	100
Χαρκοφτάκης - Ἀγαζαδῆς	100
Σύνολον	δρ. 6.650

Εἰς τὸν Γλύπτην κ. Νικ. Σοφιαλάκη ἀπεστάλησαν ἤδη 5.000 δρ. ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων.

ΕΘΝΙΚΗ 2/9/1961

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΟΜΗΝ ἸΩΑΝ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Εἰσπράξεις προηγουμένων καταλόγων	δραχ. 4000.
Φαρμακευτικὸς Σύλλογος Χανίων	δραχ. 500,
Λύκειον Ἑλληνίδων Χανίων	δραχ. 500,
Σύλλογος Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων Χανίων	δραχ. 400,
Ἐφημερίς Χανίων «ΚΗΡΥΞ»	δραχ. 500,
Μαρῆς Ἀντώνιος Δικηγόρος	δραχ. 300,
Γαγάνης Δημ. Βιομήχανος	δραχ. 150,
Ἀλυγιζάκης Λεωνίδας Ἰατρός	δραχ. 100,
Σλάουερ Λούλα	δραχ. 100,
Χαρκοφτάκης—Γεώργιος Ἐμπορος	δραχ. 100.
Σύνολον	δραχ. 6.650.

Εἰς τὸν Γλύπτην κ. Νικ. Σοφιαλάκη ἀπεστάλησαν ἤδη 5.000 δρ. ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων.

ΚΡΗΤΗ 4/9/1961

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΟΜΗΝ ἸΩΑΝ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Εἰσπράξεις προηγουμένων καταλόγων	δρ. 4.000.
μωσθένης Βιομήχανος	δρ. 150,
7) Ἀγνιζάκης Λεωνίδας Ἰατρός	δρ. 100,
8) Σλάουερ Λούλα	100,
9) Χαρκοφτάκης—Ἀγαζαδῆ	δρ. 100.
Σύνολον	δραχ. 6.650.

Εἰς τὸν Γλύπτην κ. Νικ. Σοφιαλάκη ἀπεστάλησαν ἤδη 5.000 δρ. ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων.